

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Anna Dziergawka

SSN Stanisław Stankiewicz

w sprawie **M. S.**

skazanego za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 19 lutego 2026 r.

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego,

od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Myszkowie

z 28 kwietnia 2025 r sygn. akt II K 840/24,

**uchyla wyrok w zaskarżonej części, to jest w zakresie orzeczonego
na podstawie art. 44b § 1 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k. w punkcie
5. przepadku pojazdu i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Myszkowie do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

Anna Dziergawka

Ryszard Witkowski

Stanisław Stankiewicz

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Myszkowie wyrokiem z 28 kwietnia 2025 r. sygn. akt II K 840/24 uznał oskarżonego **M. S.** za winnego tego, że:

„w dniu 1 grudnia 2024 r. w Ż. woj. [...] znajdując się w stanie nietrzeźwości potwierdzonym badaniem na urządzeniu kontrolno-pomiarowym wskazującym w pierwszej próbie: 0,78 mg/l, w drugiej: 0,74 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, w trzeciej próbie: 1,27 ‰, w czwartej 1,34 ‰ alkoholu we krwi, prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki T. o nr rej. [...].”, tj. popełnienia przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., za które na podstawie art. 178a § 1 k.k. w zw. z art. 37a § 1 k.k. oraz art. 33 § 1 i 3 k.k. wymierzył mu karę 150 (stu pięćdziesięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 15 (piętnastu) zł (pkt 1).

Tym samym wyrokiem na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat (pkt 3), a ponadto na podstawie art. 43a § 2 k.k. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w wysokości 5000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (pkt 4). W pkt 5 wyroku na podstawie art. 178a § 5 k.k. w zw. z art. 44b § 1 k.k. orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa samochodu marki T. o nr rej. [...]. Nadto obciążył oskarżonego kosztami sądowymi.

Wyrok ten bez postępowania odwoławczego uprawomocnił się w dniu 6 maja 2025 r.

Kasację od opisanego wyroku wniósł Prokurator Generalny. Na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. zaskarżył wyrok w zakresie zawartego w pkt 5 jego części dyspozytywnej rozstrzygnięcia o orzeczeniu przepadku pojazdu mechanicznego, na niekorzyść oskarżonego **M. S.**, zarzucając „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 366 § 1 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., polegające na zaniechaniu wyjaśnienia wynikających ze zgromadzonego materiału dowodowego wszystkich istotnych okoliczności sprawy, dotyczących prawa własności pojazdu mechanicznego marki T. o nr rej. [...], wg.

stanu na dzień popełnienia przypisanego oskarżonemu czynu zabronionego oraz na dzień wyrokowania w sprawie, w konsekwencji czego, z rażącym i mającym istotny wpływ na treść orzeczenia naruszeniem prawa materialnego, a mianowicie art. 44b § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 178a § 5 k.k., orzeczono na rzecz Skarbu Państwa - w związku ze skazaniem M. S., za popełniony przez niego w dniu 1 grudnia 2024 r. występek kwalifikowany z art. 178a § 1 k.k. - przepadek wskazanego pojazdu mechanicznego, w sytuacji gdy nie stanowił on wyłącznej własności oskarżonego, w konsekwencji czego, przy prawidłowym zastosowaniu dyspozycji art. 44b § 2 k.k., w miejsce przepadku pojazdu mechanicznego powinien zostać orzeczony przepadek jego równowartości”.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części, a mianowicie w zakresie zawartego w pkt 5 rozstrzygnięcia w przedmiocie orzeczenia przepadku pojazdu mechanicznego i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Myszkowie do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna w rozumieniu art. 535 § 5 k.p.k., a wobec wniesienia jej z zachowaniem terminu, o którym mowa w art. 524 § 3 k.p.k., mogła zostać uwzględniona w całości na posiedzeniu bez udziału stron.

Zgodnie z art. 44b § 1 k.k. w wypadkach wskazanych w ustawie sąd orzeka przepadek pojazdu mechanicznego prowadzonego przez sprawcę w ruchu lądowym. Jednym z przypadków, w których sąd zobowiązany jest do orzeczenia przepadku, jest popełnienie przestępstwa określonego w art. 178a § 1 k.k. lub art. 178a § 4 k.k., chyba że zawartość alkoholu w organizmie sprawcy przestępstwa określonego w art. 178a

§ 1 k.k. była niższa niż 1,5 promila we krwi lub 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu albo nie prowadziła do takiego stężenia (art. 178a § 5 k.k.).

W przedmiotowej sprawie M. S. został skazany za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k., a zawartość alkoholu w jego organizmie ustalono na 0,78 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu (nie była zatem niższa niż 0,75 mg/dm³ w wydychanym powietrzu). Rzecz jednak w tym, że wykluczone jest orzeczenie przepadku pojazdu, jeśli w czasie popełnienia przestępstwa pojazd nie stanowił wyłącznej własności sprawcy. Art. 44b § 2 k.k. *in principio* stanowi, że wówczas orzeka się wobec skazanego przepadek równowartości pojazdu.

Z akt przedmiotowej sprawy wynika, że samochód osobowy marki T. o nr rej. [...], którym poruszał się skazany w stanie nietrzeźwości, stanowił własność A. S. Dane w tym zakresie zawiera zarówno notatka urzędowa sporządzona w dniu 1 grudnia 2024 r. przez funkcjonariusza Policji, protokół oględzin pojazdu i protokół wyjaśnień podejrzanego.

Powyższe dokumenty stanowią zatem podstawę, by twierdzić, że pojazd nie był wyłączną własnością skazanego. W takim przypadku orzeczenie jego przepadku nie było możliwe. Uchybienie to miało istotny wpływ na treść orzeczenia, bowiem wskutek zaniechania wyjaśnienia opisanych wyżej istotnych okoliczności sprawy, doszło do orzeczenia przepadku pojazdu, co w wypadku ustalenia, że pozostawał on własnością innej osoby niż sprawca, było postąpieniem z pokrzywdzeniem A.S. (zob. np. wyrok SN z 16 czerwca 2025 r. sygn. akt V KK 178/25). Takie ustalenie własności pojazdu powinno prowadzić do zastosowania przez sąd *meriti* art. 44b § 2 k.k., dotyczącego przepadku równowartości pojazdu.

Zaistniałe uchybienia były rażące i mogły mieć istotny wpływ na treść wydanego wyroku, bowiem jest wysoce prawdopodobne, że negatywnymi skutkami orzeczonego środka penalnego została obciążona osoba, której nie przypisano popełnienia występku z art. 178a § 1 k.k., jak też nie da się wykluczyć, że środek ten w ogóle nie powinien zostać orzeczony. Należało mieć to w polu widzenia, skoro art. 44b § 5 k.k. stanowi, że przepadku pojazdu mechanicznego oraz przepadku jego równowartości nie orzeka się, jeżeli orzeczenie przepadku pojazdu jest niemożliwe

lub niecelowe z uwagi na jego utratę przez sprawcę, zniszczenie lub znaczne uszkodzenie.

Jest prawdopodobne, że odnosi się to do przedmiotowego pojazdu T., skoro z załączonych do materiałów postępowania dokumentów: protokołu oględzin pojazdu marki T. o nr rej. [...] (k. 4-5) wraz z dokumentacją fotograficzną (k. 44-53), raportu działań (k. 9) oraz kopii materiałów dot. czynności wyjaśniających w sprawie zdarzenia drogowego (k. 34-39), wynika, iż w dniu zdarzenia, tj. 1 grudnia 2024 r. oskarżony M. S., kierując w stanie nietrzeźwości samochodem osobowym marki T. o nr rej. [...], wjechał w skrzynkę energetyczną oraz przydrożny słup energetyczny, wskutek czego pojazd, którym się poruszał, został znacznie uszkodzony, a w dniu 5 lutego 2025 r. wyrejestrowany i przekazany do demontażu. Zatem i tę kwestię Sąd powinien wyjaśnić przed wydaniem wyroku.

Słusznie natomiast wskazano w kasacji, że uregulowana w dyspozycji art. 420 § 1 k.p.k. możliwość wydania postanowienia uzupełniającego, przedmiotem którego może być także rozstrzygnięcie co do przepadku, została ograniczona do wyroków niezawierających takiego rozstrzygnięcia, zatem niedopuszczalne jest konwalidowanie w tym trybie orzeczeń wadliwych.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, w zakresie wynikającym z tego wyroku, Sąd Rejonowy w Myszkowie poczyni ustalenia konieczne dla rozstrzygnięcia w przedmiocie środka karnego, o którym mowa w art. 44b k.k., uważając by dolegliwość przepadku nie przekroczyła stopnia winy skazanego (art. 53 § 1 zd. 2 k.k. w zw. z art. 56 k.k.).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak na wstępie.

[J.J.]

[a.ł.]

Anna Dziergawka

Ryszard Witkowski

Stanisław Stankiewicz